



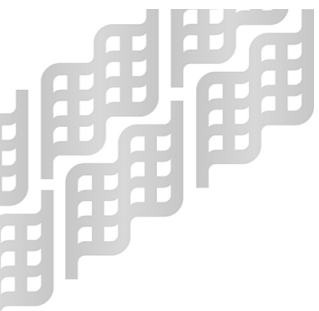
TAMPEREEN KAUPUNKI

Kestävä kaupunki

Kommentti URMI 29.11.2016

Kaisu Anttonen





Millainen kestävä kaupunkiseutu on?

ekologisesti kestävä: energiaa ja luonnonvaroja säästävä organisaatio, päästöjä hillitsevä rakennettu ympäristö: sen suunnittelu ja rakentaminen ja ylläpito...

taloudellisesti kestävä: pitkäjänteinen strategioissa, yhdyskuntarakenteen kehittämisessä ja palvelujen tuottamisessa...

sosiaalisesti kestävä: palvelut pelaavat, palvelumalli tuottaa tasapuolisia ja saavutettavia ja laadukkaita palveluja, ympäristö rakentuu terveelliseksi, viihtyisäksi, arki sujuu...





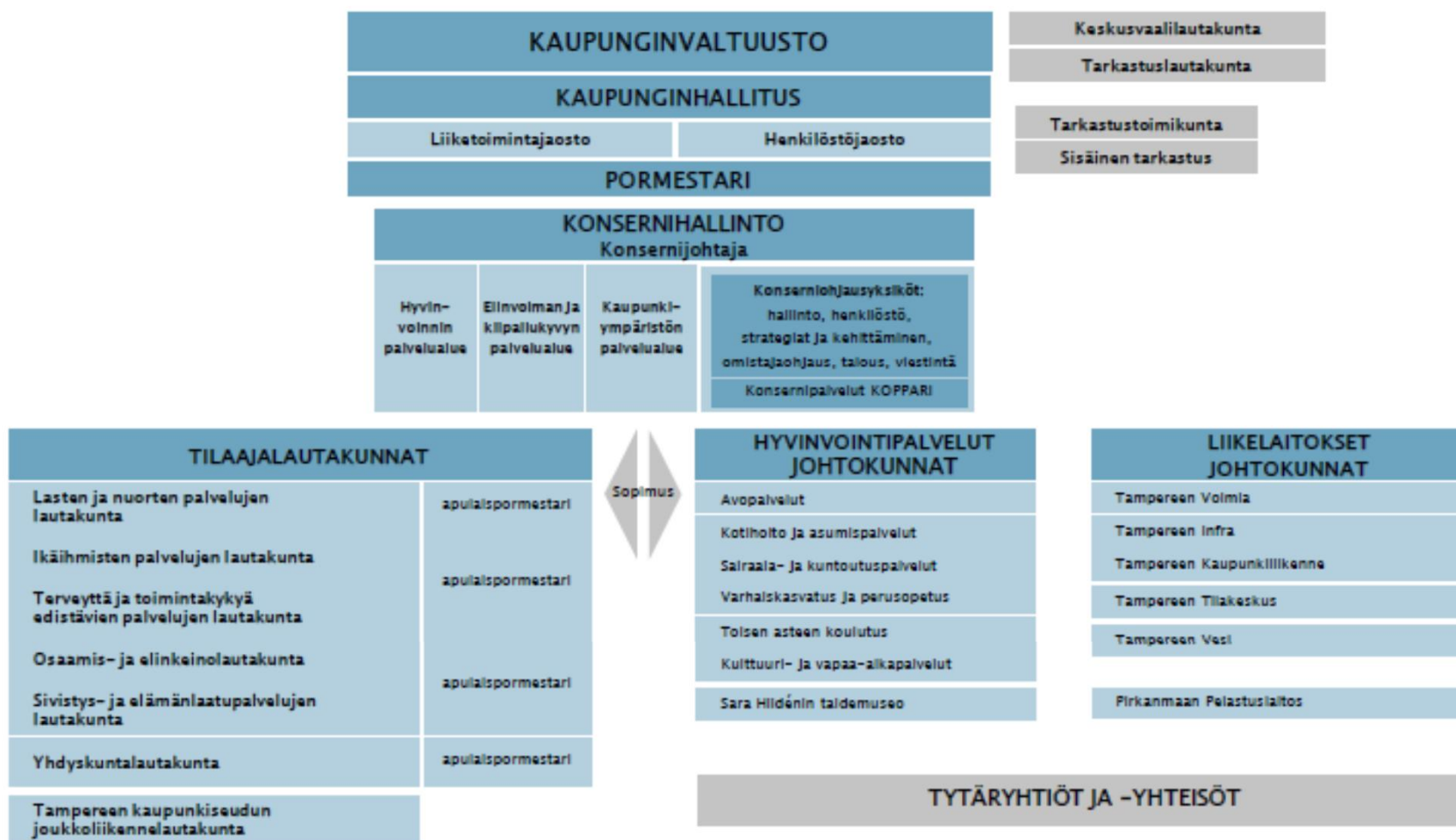
Kuvan lähde:

<http://www.instituteforsustainability.co.uk/tcr.htm>



TAMPEREEN KAUPUNKI

Tampereen kaupungin organisaatio 1.9.2016



TAMPEREEN KAUPUNKI



1. Johtaminen

- **Johtaminen läpi prosessien, tavoitteet, kokonaisuuden hallinta**
 - tarvitaan: kestävyuden arviointivälineitä (ja niiden kriittistä tarkastelua) suunnittelussa, rakentamisessa ylläpidossa, käytössä (KEKO+ ym: DI-työ energia-arvioinneista, Istran päästövähennemä-työ, ekosysteemipalveluiden arviot)
 - tietojohdaminen: tiedon hallinta ja saatavuus, analyysit -> seuranta -> 6-pack keke indikaattorit Ympäristön ja kestävän kehitykset vuosikatsaukset
 - LEAN-ajattelu
- **Osa-alueiden tavoitteiden ja toimenpiteiden jäsentely, välietapit**
 - tiekartat: ilmasto- ja energia, resurssiviisaus, kiertotalous



Tampereen päästötavoitteet

EU

Covenant of Mayors

20 %

vähennys CO2-
päästöihin vuoteen
2020 mennessä
2005 tasosta

Tampereen
kaupunkistrategia

40 %

vähennys CO2-
päästöihin vuoteen
2025 mennessä
1990 tasosta

Tampereen
ympäristöpolitiikka

Hiilineutraali Tampere*
vuoteen

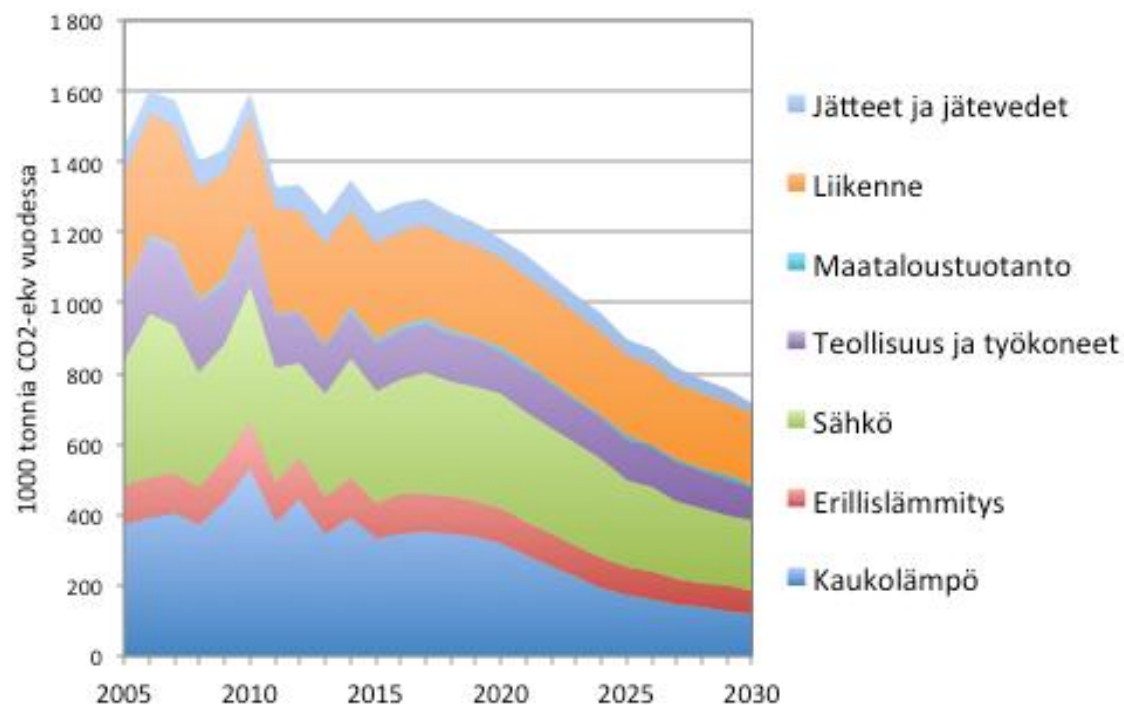
2050

mennessä

*Tampere vähentää hiilidioksidipäästöjään 80 % vuoteen 2050 mennessä ja sitoo loput 20 % kasvillisuuteen

Tampereen kokonaispäästöjen kehitys

Oletus: raportoidut ilmasto- ja energiatehokkuustoimet toteutuvat



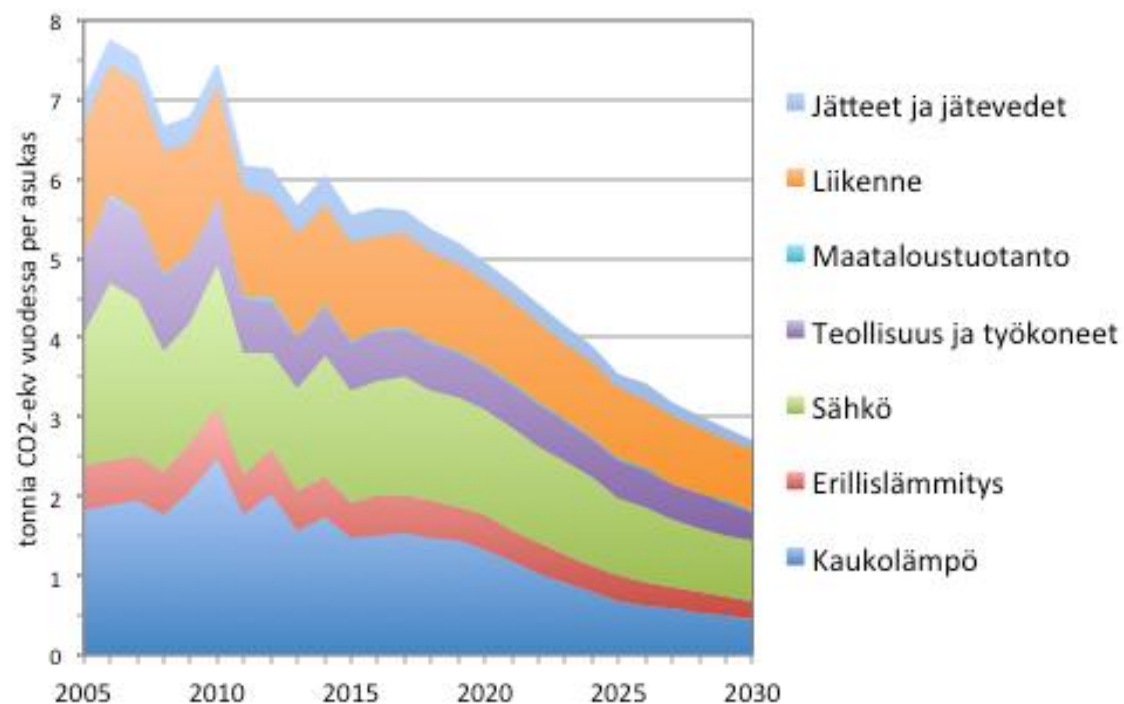
Kokonaispäästöjen muutos
vuosina 2005 - 2030

-50 %

Lähde: Seudullisen ilmastostrategian arviointi,
Avoin yhtiö Tietotakomo, 2016

Päästöjen kehitys per asukas

Oletus: raportoidut ilmasto- ja energiatehokkuustoimet toteutuvat



Muutos asukasta kohti
2005 – 2020

-34 %

Muutos asukasta kohti
2005 - 2030

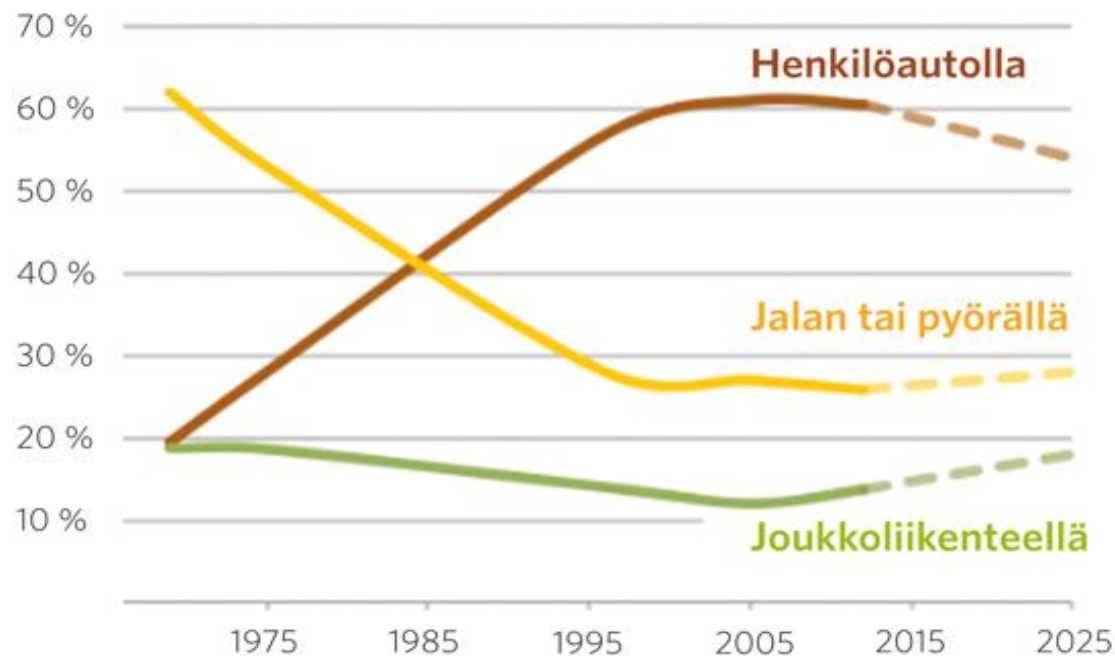
-64 %

Lähde: Seudullisen ilmastostrategian arviointi,
Avoin yhtiö Tietotakomo, 2016



Kuljetapaosuuksien kehittyminen Tampereen kaupunkiseudulla

Kuljetapaosuuksien kehittyminen ja tavoite



Lähde: Tampereen kaupunkiseudun ja Pirkanmaan liikennetutkimus, 2012



Ilmasto- ja energiatiekartta

Energiankulutus

- Asuminen, liikenne, yritystoiminta, infra, maatalous, materiaalien kierto

Energiatehokkuus

- Rakentaminen, kulutuskäyttäytyminen, palvelut, teolliset prosessit, liikennevälineet

Energiapalvelut

- Lämpö, voima, tietojenkäsittely, valo, liike



Kohti hiilineutraalia ja materiaalitehokasta taloutta (luonnos)

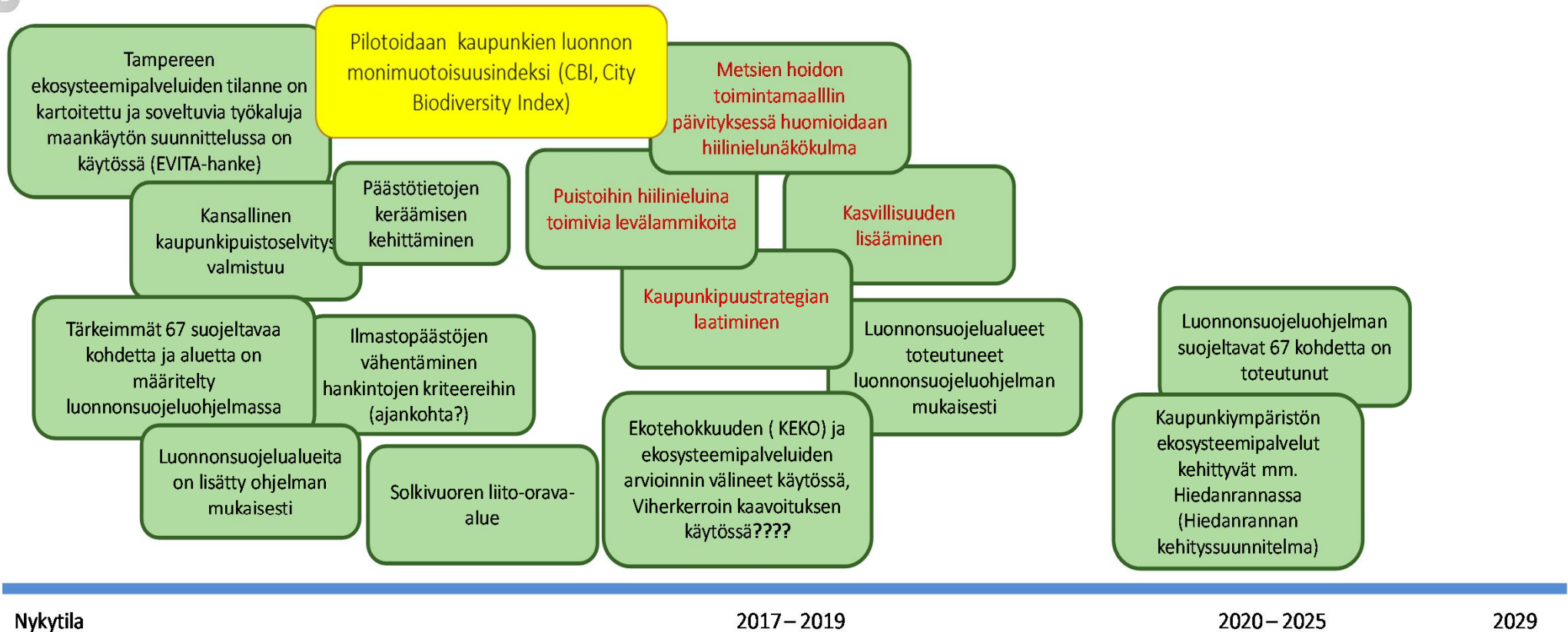


Tampereen tiekartan viisi osa-aluetta

- Energiatuotanto (erillinen energia- ja ilmastotiekartta)
- Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne
- Kulutus ja materiaalikierrät
- Ruoantuotanto- ja kulutus
- Luontopääoman kestävä käyttö

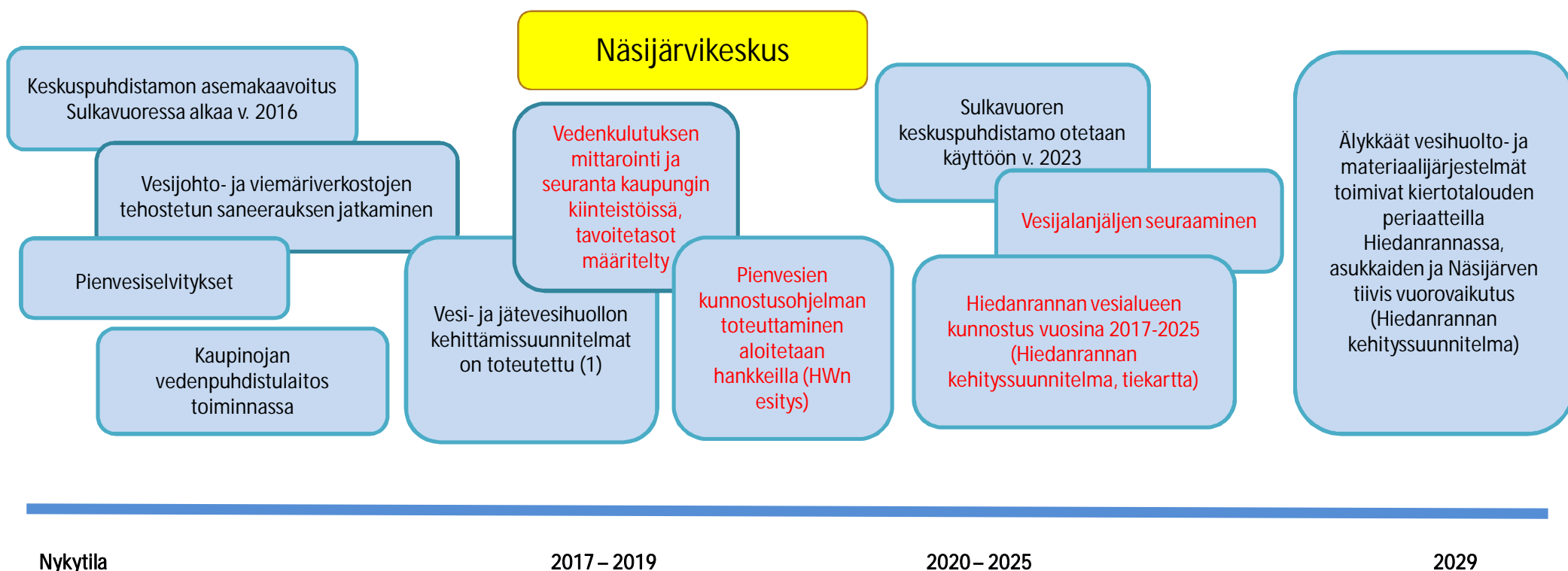
Luontopääoman kestävä käyttö

- Ekosysteemipalvelut ja luonto



Luontopääoman kestävä käyttö

- Veden käyttö ja luonnon vedet





2. Yhteistyö

- sitoumukset:

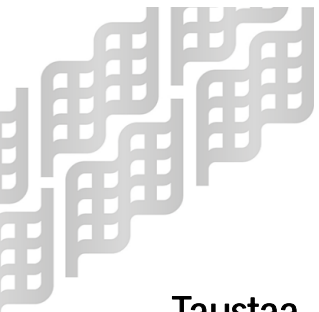
Aalborgin sitoumukset/keke, Tampereen keke-sitoumus: elinkeinot, hankinnat

Ympäristöpolitiikka 2020/ekolog. keke

CovM/Compact, Green Digital Charter, CLC Climate Leadership Council...Hinku/energia, ilmasto, FISU/resurssiviisaus

- Co-design: kaupunki alustana – tutkimus, yritys yhteistyö, tiekartat

- verkostot, benchmarking: kaupunkiverkostot: 6-pack, Eurocities, Energy Cities, ICLEI, Hinku, FisU



Tre sitoumus: 1. Kestävä elinkeinopolitiikka ja resurssiviisas talous

Taustaa

Kaupunki tukee yritysten hyviä yrityskäytäntöjä ja vastuullista toimintaa ja toimii mahdollistajana ja kumppanina.

Tampere rakentaa parhaillaan älykkään ja kestävän kaupungin strategiaa. Sen puitteissa toteutettavista piloteista ja kokeiluista löytyy luontevasti yhteiskuntasitoumukseen konkreettisia toimenpiteitä lähivuosina toteutettavaksi.

Älykkäät ratkaisut ja digitalisaatio mahdollistavat kestävän kehityksen mukaisen toiminnan (kiertotalous, cleantech, uusiutuva energia, aineettomat palvelut, resurssi- ja materiaalitehokkuus).

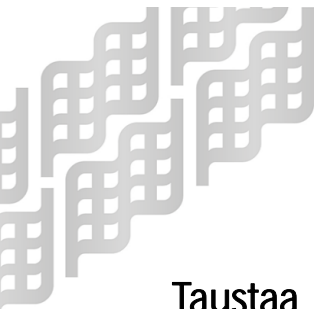
Näihin liittyvien alue- ja teknisten ratkaisujen kehittäminen ja vienti.

Sitoumus: Tampereen kaupunki sitoutuu edistämään kestävää elinkeinopolitiikkaa ja resurssiviisasta taloutta

Tampereen kaupunki tukee teollisuuden uudistumista kehittämällä alustoja ja toimintaympäristöjä yrityksille Smart Tampere -kehitysohjelman mukaisesti. Resurssiviisasta taloutta tukevana läpileikkaavana teemana kehitetään digitaalisia palveluita eri toimijoiden kanssa yhteistyössä.

Konkreettisia toimenpiteinä:

- Tampereen kaupunki edistää Tampereen korkeakoulut yhdistävää ja innovatiivista osaamis pohjaa vahvistavaa Tampere 3 -hanketta avaamalla kaupungin kestävän kehityksen hankkeita tutkimus- ja kehitysalustoiksi
- Tampereen kaupunki osallistuu seudulliseen hankkeeseen Tarastenjärven ja Kolmenkulman alueiden kehittämiseksi teollisten ekosysteemeiden cleantech -alueiksi ja toimiviksi uudistuvan tuotannon yhteistyöalustoiksi



Tre sitoumus: 2.Kestävät hankinnat

Taustaa

Kaupungeilla on merkittävä asema isoina hankkijoina. Niillä on velvollisuus selvittää ja minimoida hankintojen ympäristö- ja sosiaalisia vaikutuksia ja toimia täten esimerkkinä muille organisaatioille ja kuluttajille.

Tampereen kaupungin talousarvion hankinnan periaatteet uudistetaan syksyllä 2016 ja erillisen hankintastrategian tarve arvioidaan keväällä 2017.

Tampere on Reilun kaupan kaupunki -arvonimen myötä sitoutunut eettisiin hankintoihin.

Sitoumus: Tampereen kaupunki sitoutuu edistämään kestäviä hankintoja omassa toiminnassaan

Tampereen kaupunki tunnistaa ympäristövaikutusten kannalta merkittävimmät hankinnat ja korostaa niissä ympäristönäkökohtien huomiointia. Kaupunki kartoittaa hankintoja, joihin liittyy erityinen ihmisoikeusloukkauksien riski ja hankintoja, joissa on mahdollista soveltaa työllistämisehtoa.

Konkreettisia toimenpiteinä:

- Kaupunki lisää ympäristömerkittyjen sekä ympäristökriteerit sisältävien tuotteiden ja palveluiden hankintoja
- Kaupunki lisää Reilun kaupan kriteerien mukaisten tuotteiden hankintoja
- Reilun kaupan kaupungin 10-vuotisjuhlavuoden kunniaksi vuonna 2018 kaupunki kampanjoi näkyvästi eettisen kaupankäynnin ja vastuullisen kuluttamisen puolesta
- Kaupunki toteuttaa kestäviä innovatiivisia hankintoja suunnitelmallisesti innovatiivisten hankintojen tiekartan mukaan
- Kaupunki laatii suunnitelman ja toteuttaa kokeiluja työllistämiskriteerien käyttöönotosta palvelu- ja investointihankinnoissa



3. Haasteet

- **tietojohdaminen:** avoin data? luotettava datapohja? analyysivälineet ja analyysipalvelut eri prosesseissa?
- **asiantuntijaresurssit:** niukat, konsulttipalvelujen laatu vaihtelee
- **seurantavälineet ja raportointi:** mikä sopii mihinkin seurantaan, analyysit päätöksentekoon, millaista raportointia?



Kestävä yhdyskunta -yksikkö
Tampereen kaupunki

Kiitos!

lisätietoja:

Kaisu Anttonen

puh. 05063698

etunimi.sukunimi@tampere.fi